

Map? besproken 1312

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

13-2

Aan

Minister voor APP
Cc M SZW

nota

Kamerbrief: beleidsreactie kostprijsonderzoek KO BES en
de tweede nota van wijziging wetsvoorstel Wko BES

TER BESLISSING

Directie

Datum

8 februari 2024

Onze referentie

2024-

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Uiterlijk bij

29 december 20234

Bijlage(n)

Financieel overzicht

Aanleiding

Begin maart 2024 (week 10) vindt naar verwachting de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Wko BES (hierna: het wetsvoorstel) plaats. Ter voorbereiding daarop treft u hierbij uw beleidsreactie op het Rapport bekostiging kinderopvang Caribisch Nederland (hierna: kostprijsonderzoek) en de tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel. In uw beleidsreactie gaat u ook in op de bevindingen van UVB n.a.v. hun onderzoek naar de Tijdelijke subsidieregeling financiering kinderopvang Caribisch Nederland (hierna: tijdelijke subsidieregeling).

Wat betreft de nota van wijziging staat er nog een punt open ten aanzien van het bekostigingsproces. Met de beoogde uitvoerder (RCN Unit SZW) zijn we nog in gesprek over de precieze wijze van bekostiging. Dat kan tot een wijziging leiden in de nota van wijziging.

Omwille van de tijd willen we de brief en de nota van wijziging nu aan u voorleggen zodat we uw opmerkingen en suggesties zo snel mogelijk kunnen verwerken zodat de brief en nota van wijziging nog voor het reces van de Tweede Kamer kunnen worden verstuurd. Naar aanleiding van uw reactie zullen de brief aan de Tweede Kamer en de nota van wijziging worden aangepast en aan u ter ondertekening worden aangeboden.

Geadviseerd besluit

- Wij ontvangen graag uw commentaar bij de bijgevoegde conceptbrief. Bent u akkoord met ons advies om hangende de voorjaarsbesluitvorming in de brief aan de Tweede Kamer ten aanzien van de reactie op het kostprijsonderzoek uit te gaan van een reactie op hoofdlijnen, waarin u schetst hoe u uitvoering geeft aan het kostprijsonderzoek?
- Bent u akkoord met de voorgestelde wijzigingen zoals nu opgenomen in de tweede nota van wijziging? We zullen een eventuele aanpassing naar aanleiding van het gesprek met de RCN-unit SZW aan u voorleggen en u dan vragen de nota van wijziging te ondertekenen. (Verderop in deze nota, bij het derde punt van de toelichting, geven we een korte beschrijving van de wijzigingen.)
- Bent u akkoord met het voorstel om de Kamer in de Kamerbrief te informeren over de bevindingen van UVB naar aanleiding van hun controles in het kader van de tijdelijke subsidieregeling?

Toelichting

Datum
8 februari 2024

1. Opzet brief aan de TK

- Doel van het kostprijsonderzoek was om de hoogte van de kinderopvangvergoeding geobjectiveerd te kunnen vaststellen. De onderzoekers geven in het rapport een bandbreedte aan waarbinnen de kinderopvangvergoeding zich op basis van beleidskeuzes zou moeten bevinden.
- Ze spreken in het onderzoek van een onder- en bovengrens. Het verschil tussen de onder- en bovengrens wordt onder meer veroorzaakt door de gekozen vergoeding voor arbeidsvoorwaarden voor personeel in de kinderopvang (pensioen, vakantiegeld, salaris) en de bezettingsgraad van de kinderopvangorganisatie (het aantal kinderen in relatie tot het aantal pedagogisch medewerkers).
- De beleidskeuzes zijn niet altijd één-op-één te koppelen aan de kwaliteit van de kinderopvang. Voor een aantal maatregelen bijvoorbeeld in de sfeer van de arbeidsvoorwaarden is dat voorwaarde om goed personeel te kunnen aantrekken om zo kwalitatief goede kinderopvang te kunnen realiseren. Bij andere beleidskeuzes, zoals een algemene procentuele opslag op de vergoeding, is de relatie tot de beoogde kwaliteit niet exact aan te geven. Het betekent dat een verhoging van de kinderopvangvergoeding op basis van concrete maatregelen zal worden onderbouwd en moeten de bedragen in het kostprijsonderzoek eerder als richtbedragen dan als normbedragen worden gezien.
- Als we de bedragen van het kostprijsonderzoek op de ondergrens van de bandbreedte als uitgangspunt nemen dan is het beschikbare budget toereikend, mits de vergoeding voor de buitenschoolse opvang (hierna: bso) drastisch afneemt (deze afname in de bso is in lijn met de ondergrens). Dat laatste vinden we beleidsmatig niet wenselijk omdat daarmee de kwaliteit van de kinderopvang en de continuïteit van de bso's in gevaar komt.
- Om de gewenste ambitie die we met het wetsvoorstel nastreven in Caribisch Nederland (hierna: CN) te realiseren, zijn in het kostprijsonderzoek beleidskeuzes geformuleerd die financieel kunnen oplopen tot een benodigd budget van ruim € 31 mln per jaar structureel, terwijl structureel €17,7 mln beschikbaar is. Hiervoor is door KO ten behoeve van de voorjaarsbesluitvorming een claim ingediend van €14 mln (structureel incl. extra uitvoeringskosten). Tijdens het interne proces rondom de voorjaarsbesluitvorming wordt integraal gewogen of deze claim wordt opgenomen in de Beleidsbrief van SZW. We hebben op dit moment helaas nog geen dekking voor deze claim waardoor het minder kansrijk is. Het is dus nog onzeker of u hier tijdens de voorjaarsbesluitvorming middelen voor kunt/wil vrijmaken (mede vanwege de benodigde dekking elders op de SZW-begroting).
- In bijlage 1 is een ambtelijke exercitie opgenomen waarin we op basis van de kinderopvangvergoedingen, die behoren bij de beleidskeuzes van de ondergrens, de budgettaire gevolgen ramen en maatregelen in kaart brengen om binnen het thans beschikbare meerjarige budget te blijven.

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Voorstel: brief met globale oplossingsrichtingen

- Het voorstel is om in een brief aan de TK een beleidsreactie te geven op het kostprijsonderzoek en daarbij globaal aan te geven langs welke lijnen u maatregelen overweegt om met het wetsvoorstel binnen het beschikbare

budget te blijven. U komt in het najaar 2024 met een voorstel op basis van de budgettaire besluitvorming in de aankomende periode.

- Voordeel van de opzet van deze brief is dat er duidelijkheid is over het beschikbare budget. Daarnaast blijft u zo binnen het (budgettaire) kader van de wet en is verdere afstemming met de ministerraad nu niet nodig. In het najaar komt u dan met een eenduidig en definitief voorstel op basis van het dan bekende en definitieve budget voor 2025 en volgende jaren.
- Risico is dat de TK het wetsvoorstel nog niet in behandeling wil nemen, omdat niet duidelijk is hoe concreet invulling wordt gegeven aan de ambities vanuit het wetsvoorstel. Dat betekent dat het wetsvoorstel verdere vertraging zou oplopen.

Datum
8 februari 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Alternatief: brief met concrete maatregelen

- Alternatief is dat u met een beleidsreactie met concrete maatregelen komt waarmee u laat zien hoe u binnen het beschikbare budget voor 2025 blijft.
- Omdat het budget voor 2025 nog onderdeel van de politieke besluitvorming is, is dat een voorlopig budget en is de kans aanwezig dat u in het najaar uit kunt gaan van een ander budget en dus de subsidiebedragen kunnen wijzigen.
- Omdat we nog geen zekerheid kunnen geven is dat communicatief richting kinderopvangorganisaties lastig. Bovendien is de kans reëel dat u met deze brief vanwege de concrete besluiten over de maatregelen via de ministerraad moet. Belangrijk nadeel is dat de brief niet voor begin maart 2024 in de TK zal liggen. Dan is er het risico dat TK behandeling van het wetsvoorstel zal uitstellen totdat de brief is ontvangen.
- Om deze redenen stellen we voor om geen beleidsreactie met concrete maatregelen te versturen aan de Kamer.

2. Het kostprijsonderzoek

- Het kostprijsonderzoek is in de stuurgroep¹ van het programma BES(t) 4 kids besproken. Diens advies is om eerst stappen te zetten naar de ondergrens en vervolgens in de periode daarna zo mogelijk de kinderopvangvergoeding verder te laten groeien naar een realistische kinderopvangvergoeding die het mogelijk maakt de ambities te realiseren. Dit laatste is afhankelijk van de budgettaire besluitvorming de komende periode.
- Het kostprijsonderzoek laat verder zien dat de feitelijke kosten die kinderopvangorganisaties maken hoger liggen dan de huidige subsidie (inclusief ouderbijdrage) die zij op grond van de tijdelijke subsidieregeling ontvangen.
- Uit het kostprijsonderzoek wordt duidelijk dat om de ambities uit het wetsvoorstel te realiseren, organisaties hun bedrijfsvoering ook zelf efficiënter dienen in te richten (vooral de bso). Tegelijkertijd zullen de vergoedingen voor de dagopvang, baby's en gastouderopvang (op Bonaire) moeten worden verhoogd. Voor de bso geldt dat de subsidie voor de ondergrens in lijn met het kostprijsonderzoek aanzienlijk omlaag moet.
- In de brief geeft u aan de algemene lijn uit het kostprijsonderzoek te onderschrijven met uitzondering van het advies over de vergoeding voor de bso. Daarvan geeft u aan dat u het verlagen van de vergoeding in lijn met het kostprijsonderzoek te risicovol vindt met het oog op de kwaliteit en de levensvatbaarheid van deze organisaties.

¹ De stuurgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de openbare lichamen en van de betrokken ministeries (SZW, OCW, VWS en BZK).

- U schetst in de brief de mogelijke maatregelen die u overweegt om de eerste stappen richting startniveau te zetten. U neemt nu nog geen besluit.

Datum
8 februari 2024

3. Tweede nota van wijziging

Onze referentie
2024-XXXXXXXXXX

- In juli 2023 heeft u de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging aan de Kamer verstuurd.² Met deze brief ontvangt de Kamer een tweede nota van wijziging.
- De nota van wijziging is grotendeels af, maar op één onderdeel is de afstemming met de RCN Unit SZW nog niet afgerond. Dit gaat over de wijze van financieren (bekostigingsproces). Dit kan tot een wijziging leiden in de nota van wijziging. Wij informeren met een volgende nota daarover.
- De wijzigingen zien onder andere toe op de mogelijkheid om een verzoek tot een wijziging van een exploitatievergunning in te dienen, de ouder bij een afwijzing voor kinderopvangvergoeding te informeren, het bekostigen van structureel vrije dagen op de bso (studiedagen) en latere start van plusopvang. In bijlage 3 worden de wijzigingen nader toegelicht.

4. Bevindingen UVB

- In de beslisnota (bijgevoegd) naar aanleiding van het onderzoek van UVB naar de tijdelijke subsidieregeling hebben we opgenomen dat we de Kamer informeren over de uitkomsten. Doel van het onderzoek was te bezien in hoeverre er op basis van de administratieve vereisten uit de tijdelijke subsidieregeling kinderopvang heeft plaatsgevonden. U informeert de Kamer over het volgende:
- U geeft aan dat UVB bij alle kinderopvangorganisaties op de BES controles heeft uitgevoerd.
- Op basis van de administratie concludeert UVB dat 64% van de kinderopvangorganisaties kinderopvang heeft verzorgd. Door deze organisaties is voldoende aangetoond dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht.
- Voor 36% kan UVB deze conclusie niet trekken omdat de administratie gebrekkig was en daardoor gegevens ontbraken. Daarmee wordt dit deel als onrechtmatig bestempeld.
- Dat wil niet zeggen dat er geen kinderopvang heeft plaatsgevonden. Er zijn immers verschillende waarborgen in het systeem waaruit de conclusie getrokken kan worden dat er opvang heeft plaatsgevonden. Denk daarbij aan de bezoeken die de Inspectie van het Onderwijs aflegt in het kader van haar toezichtstaak.
- Onder andere om die reden heeft u besloten om de subsidie niet terug te vorderen.
- U vindt het voor de toekomst belangrijk dat kinderopvangorganisaties ondersteuning ontvangen om hun administratie op orde te krijgen.
- Verder zult u met ingang van 2024 in principe gaan handhaven.

² Kamerstukken 2022/23. 36306, nr. 7 en nr. 8.

Bijlage 1: Ambtelijke exercitie raming op ondergrens kostprijsonderzoek incl. aanvullende maatregelen.

Datum
8 februari 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- Er is gekeken of er binnen de begroting ruimte is om de kinderopvangvergoedingen op basis van de beleidskeuzes behorend bij de ondergrens van het kostprijsonderzoek te kunnen financieren dan wel door aanvullende maatregelen te nemen alsnog binnen het beschikbare budget te blijven.
- Onderstaande exercitie gaat dan ook van de situatie uit dat er bij de voorjaarsnota besluitvorming geen extra budget beschikbaar komt.³
- De maatregelen die we in het kader van deze exercitie voorstellen zijn suboptimaal: investeren in de dagopvang, gastouderopvang en baby's kan alleen als we de kinderopvangvergoeding voor de bso (in lijn met de ondergrens van het kostprijsonderzoek) afbouwen en daarnaast nog een aantal maatregelen nemen.
- We hebben daarbij geprobeerd de 'pijn' evenwichtig te verdelen, zowel in de tijd (in meerdere stappen) als over verschillende betrokkenen (ouders, kinderopvangorganisaties (incl. arbeidsvoorwaarden van de pedagogisch medewerkers en openbare lichamen).
- Het beschikbare budget voor de bekostiging van de Wko BES is op zich toereikend om de kinderopvangvergoeding op de ondergrens, gebaseerd op het kostprijsonderzoek, te kunnen betalen. Dat kan echter niet van de ene op de andere dag volledig plaatsvinden. Vandaar dat een stapsgewijze benadering wordt voorgesteld: een geleidelijke stijging van de kinderopvangvergoeding voor de dagopvang en geleidelijke afbouw van de vergoeding voor de buitenschoolse opvang vanaf de beoogde datum van inwerkintreding van het financiële deel van het wetsvoorstel.

Mogelijk pakket stapsgewijze invoering financiering ondergrens

De voorgestelde maatregelen in deze exercitie houden in dat:

1. de vergoeding voor baby's, dagopvang en gastouderopvang in twee stappen wordt verhoogd. Dat betekent dat kinderopvangorganisaties per 2026 voor deze vormen van opvang een kinderopvangvergoeding ontvangen die overeenkomt met de ondergrens van kostprijsonderzoek.
2. de subsidie voor de bso in twee stappen wordt verlaagd naar een vergoeding die hoger is dan het advies voor de ondergrens om te voorkomen dat organisaties, als gevolg van de stevige daling van de vergoeding, in financiële problemen komen.
3. de ouderbijdrage op het niveau van 2024 te behouden, ook na 2027. Daarmee wijken we af van wat we in de memorie van toelichting en de nota naar aanleiding van het verslag hebben opgenomen en richting de Kamer hebben gemeld: een stapsgewijze verlaging van de ouderbijdrage tot 4% in 2027. Dit wijkt ook af van de beoogde ouderbijdrage in Europees NL. NB. Recent heeft u in uw beleidsreactie op de Commissie Sociaal Minimum Caribisch Nederland ook een percentage van 4% genoemd.
4. De financiering door het Rijk van de kindplaatssubsidies te maximeren tot en met 25% en deze middelen aan het openbaar lichaam ter beschikking te stellen. Het is aan het openbaar lichaam om eventueel meer ouders van de kindplaatssubsidie gebruik te laten maken en dit zelf te financieren.

³ Ten behoeve van de voorjaarsnota besluitvorming is een claim voor de doorgroei naar de bovengrens ingediend.

5. Later te starten met plusopvang in CN (en niet in 2025 voor de Bovenwinden en 2026 voor Bonaire).
6. Gelet op de hoge kosten van levensonderhoud, het beperkt aantal organisaties op de Bovenwinden en de constatering in het kostprijsonderzoek dat de overige kosten door externe factoren hoog zijn, een hogere kinderopvangvergoeding van 11% op Sint Eustatius en 18% op Saba in te voeren t.o.v. Bonaire.

Datum
8 februari 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Deze maatregelen zijn besproken met de bestuurscolleges van de openbare lichamen van de eilanden. Zij zien liever dat de voorgestelde maatregelen niet nodig zijn. Zij zijn vooral bezorgd om de gevolgen voor de bso. Samen met het Rijk willen ze daarnaast kijken naar de gevolgen van een latere start van de plusopvang.

De bovenstaande maatregelen worden hieronder nader toegelicht. De bedragen zijn indicatief. In bijlage 2 treft u het daarbij behorende financiële overzicht.

1. Verhoging vergoeding voor baby's, dagopvang, gastouders.

In 2024 ontvangt de dagopvang in CN op basis van de tijdelijke subsidieregeling een totale subsidie van \$17,4 per dagdeel en vragen kinderopvangorganisaties een ouderbijdrage van \$2,5⁴ per dagdeel. De hoogte van de kostprijs van de dagopvang in 2025 is \$25,12. Het voorstel is om de subsidie in 2025 op te trekken naar \$20,12 en in 2026 naar de ondergrens van \$22,62. De ouderbijdrage blijft gedurende deze periode \$2,5 per dagdeel. Voor gastouders geldt hetzelfde. Dat betekent dat de overheidsbijdrage voor de dagopvang in 2 jaar met bijna 30% stijgt.

In het kostprijsonderzoek is ook voorgesteld om voor baby's een apart tarief in te stellen. Reden is dat het opvangen van baby's vooral door de relatief hoge personeelsinzet duur is. Vanaf 2023 is al om die reden in de tijdelijke subsidieregeling voor kinderen van 0 en 1 een verhoging van de subsidie van (omgerekend naar dagdelen) \$1,25 per dagdeel beschikbaar gesteld. In 2024 is dat tot \$3 per dagdeel verhoogd. In lijn met het kostprijsonderzoek wordt deze verhoging in deze exercitie vanaf 2025 alleen nog maar aan 0-jarigen toegekend en wordt deze in twee stappen opgetrokken: in 2025 \$5,6 per dagdeel en vanaf 2026 \$8,6 per dagdeel.

2. Verlaging kinderopvangvergoeding bso

In 2024 bedraagt de subsidie \$25,35 per dagdeel en vragen de kinderopvangorganisaties van ouders een ouderbijdrage van maximaal \$5 per dagdeel⁵. Uitgaande van het advies voor de kinderopvangvergoeding op de ondergrens van \$15,46 is dat een daling van bijna \$10 per dagdeel. Dit is zonder aanvullende maatregelen waarschijnlijk een te grote uitdaging voor de bso. Ook met het oog op onze ambitie om naar de bovengrens te groeien, ligt het niet voor de hand om versneld naar de lagere vergoeding op de ondergrens te gaan voor de bso. Dat zou namelijk betekenen dat organisaties eerst aanzienlijk moeten bezuinigen om vervolgens weer te investeren. Daarom stellen we voor om de kinderopvangvergoeding voor de bso in twee stappen (vanaf 2025) naar \$ 19,96 te verlagen. Daarmee ligt de

⁴ De ouderbijdrage op Saba en St. Eustatius voor de dagopvang is per dagdeel \$1,875.

⁵ De ouderbijdrage op Saba en St. Eustatius voor de bso is per dagdeel \$2,0.

vergoeding \$4,5 in deze exercitie boven de vergoeding op basis van de ondergrens. We wijken hier dus af van het kostprijsonderzoek.

Datum
8 februari 2024

Het kostprijsonderzoek laat zien dat organisaties ook tijd nodig hebben om hun bedrijfsvoering te verbeteren. Door stapsgewijs de vergoeding te verlagen geven we bso's die tijd.

Onze referentie
2024- [REDACTED]

3. Ouderbijdrage op niveau van 2024, ook na 2027

De ouderbijdrage die ouders op de eilanden betalen is vanaf de start van de tijdelijke subsidieregeling flink gedaald. Ouderbijdragen bij de dagopvang op Bonaire lagen in 2019 tussen \$250 en \$350 per maand. Met de start van de tijdelijke subsidieregeling was dat gemaximeerd tot \$200 en inmiddels is maximale ouderbijdrage voor de dagopvang \$100 op Bonaire en \$75 op de Bovenwinden. Voor de bso liggen de ouderbijdragen tussen \$100 en respectievelijk \$40.

In verschillende stukken, waaronder de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wko BES en uw beleidsreactie op het advies van de Commissie Sociaal Minimum CN, staat vermeld dat bij inwerking treden van het wetsvoorstel Wko BES de ouderbijdrage in 2025 en 2026 geleidelijk naar het beoogde niveau in 2027 gaat (4% van de kostprijs).

Wij stellen in het kader van deze exercitie voor om de ouderbijdrage niet aan te passen en ook vanaf 2027 op het niveau van 2024 te houden. De hierdoor verkregen extra middelen kunnen dan worden ingezet om de gevolgen voor de bso te beperken.

Onze inschatting is dat dit een beperkt effect heeft op het gebruik van kinderopvang door ouders op de eilanden. Bovendien kunnen ouders die het niet kunnen betalen aanspraak maken op de kindplaatssubsidie. Voor deze ouders is kinderopvang nagenoeg gratis.

4. Vergoeding kindplaatssubsidies

In de tijdelijke subsidieregeling is opgenomen dat de minister op advies van het openbaar lichaam kan besluiten om de ouderbijdrage te vergoeden. Het Rijk neemt momenteel de volledige kosten voor kindplaatssubsidies voor zijn rekening. In het wetsvoorstel is de mogelijkheid opgenomen dat het bestuurscollege van het openbaar lichaam voor ouders die het niet kunnen betalen de ouderbijdrage betaalt (eilandelijke kindplaatssubsidie). Vanuit het Rijk willen wij de openbare lichamen in staat stellen om voor maximaal 25% van de kinderen een kindplaatssubsidie te bekostigen. Alles daarboven zal door de openbare lichamen uit de eigen middelen dienen te worden betaald. Op dit moment is het aantal kindplaatssubsidies voor Bonaire 16%, voor Sint Eustatius 6% en voor Saba 41%. De bestuurscolleges van de openbare lichamen hebben aangegeven de kosten boven de 25% te dragen.

5. Plusopvang later invoeren

Gestreefd wordt naar een kinderopvangstelsel waar kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte, voor zover dat kan, in de reguliere kinderopvang worden opgevangen. Vanaf 2022 werken de eilanden in het kader van de zorgpilots aan inclusieve kinderopvang. Deze pilots hebben ervoor gezorgd dat de verschillende partijen die betrokken zijn bij de ondersteuning van het

(jonge) kind intensief met elkaar samenwerken aan de ontwikkeling van het kind. De pilots zullen worden voortgezet totdat op grond van het wetsvoorstel ook plusopvang financieel wordt ondersteund. Voor de eilanden is het vanwege de schaal van groot belang dat deze partijen goed samenwerken en er daadwerkelijk sprake is van inclusieve kinderopvang.

Datum
8 februari 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

In het wetsvoorstel KO BES staat dat kinderopvangorganisaties op de Bovenwinden vanaf inwerkingtreding van de wet plusopvang⁶ kunnen aanbieden. Bonaire had aangegeven eerst te willen investeren in het verbeteren van de basiskwaliteit van kinderopvang en later in te zetten op het aanbieden van plusopvang. Daarom regelde het wetsvoorstel dat voor Bonaire de ingangsdatum voor plusopvang 1 januari 2026 was. Dit wordt aangepast met de tweede nota van wijziging, omdat deze reden ook voor Saba en St. Eustatius geldt. In deze exercitie wordt er vanuit gegaan om de bekostiging van de inclusieve opvang in 2027 te starten op alle drie de eilanden.

De bestuurscolleges van de openbare lichamen hebben aangegeven zorgen te hebben over het gat dat ontstaat totdat de wet in werking treedt.

6. Opslag voor de Bovenwinden

In december 2023 heeft het CBS geconstateerd dat er aanzienlijke verschillen in de kosten van het levensonderhoud zijn tussen de openbare lichamen. Uit het kostprijsonderzoek wordt ook duidelijk dat de kinderopvangorganisaties op de Bovenwinden deels door externe omstandigheden met extra kosten geconfronteerd worden. Ook zijn kinderopvangorganisaties afhankelijk van aanvullende subsidiestromen die mogelijk zullen wegvallen als het wetsvoorstel KO BES van kracht wordt (de bijdragen vanuit de openbare lichamen). Om die reden stellen we in deze exercitie voor om voor de Bovenwinden een kinderopvangvergoeding te hanteren die hoger ligt dan die voor Bonaire, te weten 11% hoger voor St. Eustatius en 18% hoger voor Saba. Het wetsvoorstel biedt ruimte om voor de hoogte van de kinderopvangvergoeding te differentiëren per openbaar lichaam.

Conclusie

- De bovenstaande exercitie maakt inzichtelijk dat het mogelijk is om vanaf 2025 de kinderopvangvergoeding voor baby's, dagopvang en gastouderopvang in stappen te verhogen en in twee stappen naar de ondergrens in 2026. Ook is duidelijk dat het mogelijk is om de afbouw van de vergoeding voor de bso aanzienlijk te verminderen waardoor zij in staat worden gesteld om geleidelijk toe te werken naar een gezonde bedrijfsvoering.
- Mochten dergelijke maatregelen daadwerkelijk worden geëffectueerd dan is het noodzakelijk om de effecten van de voorgestelde maatregelen periodiek te monitoren.

⁶ Onder plusopvang wordt verstaan dagopvang, buitenschoolse opvang of gastouderopvang waarin ook of alleen opvang wordt geboden voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Dit kan bijvoorbeeld passend zijn vanwege een verstandelijke of fysieke handicap, ontwikkelachterstand of gedragsproblemen.

Bijlage 2: Het financiële overzicht

Datum
8 februari 2024

I. Budgettair overzicht

Onze referentie

	(x 1000)	2024	2025	2026	2027	2028
	Budgettaire uitgangspositie					
1	Begroting SZW 2024	13.641	15.691	16.618	16.720	16.702
2	Aanpassing WML 1750 (+)	1.000	1.900	1.900	1.900	1.900
3	Beschikbaar (x €1000)	14.641	17.591	16.518	18.620	18.602
4	Inclusieve kinderopvang		838	838	838	838
5	Beschikbaar voor reguliere regeling Wko BES	14.641	16.753	17.680	17.782	17.764
	Wko BES (eerste inschatting)					
6	Raming benodigd budget ondergrens		15.044	15.121	17.391	17.532
7	Raming benodigd budget kindplaatssubsidie openbare lichamen		630	634	186	186
8	Totaal		15.674	15.755	17.577	17.719
9	Saldo budget-raming (+ = overschot)		1079	1925	205	45
	Maatregelen (eerste inschatting)					
	Stapsgewijze verlaging vergoeding bso		-3.036	-1.835	-1.839	-1.864
	Stapsgewijze verhoging vergoeding dagopvang		+901			
	Stapsgewijze verhoging baby-vergoeding		+219			
	Uitstel inclusieve kinderopvang met één jaar		+838	+838		
	Ouderbijdrage op niveau 2024				+2.252	+2.277
	Compensatie kindplaatssubsidie				-456	-456
	Totaal maatregelen		-1.078	-1.512	-43	-43
	Saldo		1	928	162	2

Bijlage 3: Toelichting Tweede nota van Wijziging

Datum
8 februari 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

1. Wijzigingen in het wetsvoorstel

In juli 2023 heeft de Kamer de eerste nota van wijziging ontvangen.⁷ Bijgevoegd vindt u de tweede nota van wijziging. Hieronder vindt u een toelichting op deze wijzigingen. Een meer uitgebreide toelichting vindt u in de toelichting bij de tweede nota van wijziging.

1. *Wijziging van een vergunning*

In het wetsvoorstel is geregeld dat een aanvraag voor een vergunning of een verlenging daarvan door de houder van een kindercentrum of houder wordt ingediend bij het bestuurscollege. In het wetsvoorstel is niet expliciet opgenomen dat een kinderopvangorganisatie een verzoek tot een aanvraag voor een wijziging kan indienen. Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire heeft mij laten weten dat zij het belangrijk vindt dat duidelijk is dat een kinderopvangorganisatie ook een aanvraag tot een wijziging kan indienen. De bestuurscolleges van Saba en Sint Eustatius delen dit. Met het oog daarop worden enkele wijzigingen doorgevoerd.

2. *Structureel onderwijsvrije dagen bso*

Het wetsvoorstel bevat een maximum aantal dagdelen per dag en per maand waarvoor in de bso kinderopvangvergoeding kan worden verstrekt. Dit betreft maximaal een dagdeel per dag en 20 dagdelen per maand. Tijdens schoolvakanties betreft dit een hoger maximum. De nota van wijziging maakt het mogelijk dat het maximum eveneens hoger is als sprake is van andere ingeroosterde of structureel onderwijsvrije doordeweekse dagen in het primair onderwijs. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om studiedagen.

3. *Ouder alleen informeren bij een afwijzing of lagere kinderopvangvergoeding*

Het wetsvoorstel regelt dat de minister de ouder informeert over een beschikking omtrent de kinderopvangvergoeding of uitstel daarvan. Dat zou ook gelden bij toekenning van de door de houder van een kindercentrum of gastouder aangevraagde kinderopvangvergoeding. Daarover heeft de beoogde uitvoerder, RCN Unit SZW, laten weten dat deze handeling veel uitvoeringslasten met zich meebrengt. Het betekent dat de uitvoerder minstens vier keer per jaar alle ouders zou moeten informeren. Dit heeft bij toekenning van de aangevraagde kinderopvangvergoeding zeer beperkt toegevoegde waarde voor de ouders. De beschikking brengt dan immers geen wijziging aan in de verwachte situatie voor de ouders. Om deze uitvoeringslasten te beperken zal de ouder alleen worden geïnformeerd als de houder van het kindercentrum of de gastouder geen kinderopvangvergoeding ontvangt of een lagere kinderopvangvergoeding dan aangevraagd.

4. *Plusopvang gelijktijdig van start*

Op verzoek van het openbaar lichaam Bonaire was in het wetsvoorstel geregeld dat Bonaire per 1 januari 2026 zou starten met het aanbieden van plusopvang. Dat is een jaar later dan de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2025. Reden hiervoor was dat Bonaire prioriteit wil geven aan het toewerken naar de kwaliteitseisen voor de reguliere opvang, voordat met plusopvang wordt gestart. Inmiddels lopen er gesprekken met alle drie de openbare lichamen over een haalbare inwerkingtredingsdatum van dit onderdeel van het wetsvoorstel. De

⁷ Kamerstukken II 2022/23 36 306, nr. 8.

reden om te differentiëren per openbaar lichaam is komen te vervallen. De onderdelen van het wetsvoorstel over plusopvang kunnen daarom voor alle openbare lichamen tegelijk in werking treden. Indien er in overleg met de openbare lichamen voor wordt gekozen om de plusopvang niet tegelijk met de inwerkingtreding van de andere relevante onderdelen van het wetsvoorstel van kracht te laten worden, zal in gezamenlijkheid gezocht worden naar een oplossing voor de tussenliggende periode.

Datum
8 februari 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

5. Verduidelijking periode van sluiting in het geval van een gevaarlijke situatie
De minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen kan besluiten tot een onmiddellijke sluiting van een kinderopvangorganisatie, indien de houder of de gastouder niet aan voorschriften bij of krachtens het wetsvoorstel voldoet en daardoor sprake is van een gevaarlijke situatie. De Minister bepaalt de periode van de sluiting. Op verzoek van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire is verduidelijkt dat die sluitingsperiode samenhangt met het voortduren van de gevaarlijke situatie

6. Enkele kleinere, meer technische wijzigingen

Daarnaast zijn enkele kleinere, meer technische wijzigingen doorgevoerd, samengevat:

- Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent minimale opleidingseisen, scholingseisen en ervaringseisen in het kader van plusopvang. Abusievelijk was opgenomen dat deze nadere regels alleen voor beroepskrachten gelden, maar dit betreft ook gastouders. Daartoe is toegevoegd. ;
- Kinderopvangorganisaties sturen vaak geen factuur voor de ouderbijdrage, maar brengen deze in rekening op grond van de kinderopvangovereenkomst. Om aan te sluiten bij deze praktijk en te zorgen voor meer consistent woordgebruik in het wetsvoorstel is de term factureren vervangen door in rekening brengen;
- Het wetsvoorstel regelt dat de kinderopvangorganisatie de gelegenheid krijgt om overleg te voeren over en mogelijk een zienswijze toe te voegen bij het ontwerprapport van de inspectie. Abusievelijk zijn de woorden 'het bestuur' gebruikt, die zijn vervangen door 'de houder of gastouder' ;
- Het voorgestelde artikel 5.7, eerste lid, betreft de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen voor overtreding van het artikel dat gaat over tweemaal jaarlijks overleg tussen bestuurscollege, kinderopvang en basisscholen. Ter verduidelijking is opgenomen dat dit ziet op overtreding van de verplichting voor alle partijen om mee te werken aan de totstandkoming van afspraken.

7. Openstaand punt: Regelgeving ten aanzien van de inrichting van het bekostigingsproces.

- Bij de uitwerking van de wet- en regelgeving is duidelijk geworden dat het wetsvoorstel ten aanzien van het bekostigingsproces onvoldoende ruimte biedt om tot een proces te komen dat goed uitvoerbaar en doelmatig is. Hierover is nog overleg gaande met de uitvoerder. De onderdelen C, F en G van de conceptnota van wijziging hebben op hierop betrekking en worden naar aanleiding van het overleg mogelijk nog gewijzigd. U wordt daarover nader geïnformeerd.